

ПЕДАГОГІКА

УДК 378.147:001.89(4)

DOI: <https://doi.org/10.35774/gsip2025.02.166>

Ганна БИГАР

*кандидат педагогічних наук, доцент,
Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича,
м. Чернівці, Україна*

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-4480-8293>

АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ У КОНТЕКСТІ ЄВРОПЕЙСЬКОГО ОСВІТНЬОГО ПРОСТОРУ

Анотація. Академічна доброчесність є ключовим чинником якості освіти, що відображає чесність, довіру та етичну поведінку. Сприяння належній академічній практиці є важливим не лише саме по собі, це також засіб для покращення навчання та забезпечення справедливого оцінювання у вищій освіті, а також перший крок до розвитку доброчесності досліджень.

У статті розглянуто феномен академічної доброчесності як ключової засади функціонування сучасної системи вищої освіти. Розкрито зміст поняття академічної доброчесності, що охоплює етичні норми, професійні стандарти та правила поведінки для всіх учасників академічної спільноти – студентів, викладачів, дослідників і адміністрації. Проаналізовано етичні, правові та інституційні аспекти академічної доброчесності, підкреслюючи її значення для якості освіти, довіри суспільства та справедливості в академічному середовищі.

© Ганна Бигар, 2025

Окреслено різноманітність академічної недоброчесності (плагіат, фальсифікація даних, використання несправедливих переваг тощо) та її вплив на якість освіти та довіру суспільства до результатів наукової й освітньої діяльності.

Обґрунтовано, що стрімке розширення вищої освіти та розвиток цифрових технологій посилюють ризики нечесної поведінки, що зумовлює актуальність впровадження освітніх програм, спрямованих на формування культури доброчесності. Представлено міжнародний досвід таких ініціатив, де використовуються онлайн-курси, тренінги, рольові ігри та етичні дискусії.

Встановлено, що в Європейському освітньому просторі підтримка культури доброчесності, формування спільних підходів, обмін практиками та підвищення якості управління доброчесністю в університетах забезпечують Європейська мережа академічної доброчесності (ENAI), платформа ETINED та Британське агентство із забезпечення якості освіти (QAA).

Проаналізовано нормативно-правове регулювання в ЄС. Актуалізовано важливість комплексних стратегій – освітніх програм, інституційної підтримки, чітких механізмів санкцій і національних нормативних рамок – для формування та зміцнення культури академічної доброчесності в умовах сучасних викликів. У статті доведено, що академічна доброчесність є ключовою умовою сталого розвитку освітніх систем та збереження довіри до науки і вищої освіти.

Ключові слова: академічна доброчесність, освітній процес, дослідження, етичні принципи, культура, Європейський освітній простір.

Hanna BYHAR

PhD in Pedagogical Sciences, Associate Professor

Yuriy Fedkovych Chernivtsi National University

Chernivtsi, Ukraine

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-4480-8293>

ACADEMIC INTEGRITY IN THE CONTEXT OF THE EUROPEAN EDUCATIONAL AREA

Abstract. Academic integrity is a key factor in the quality of education, reflecting honesty, trust, and ethical behaviour. Promoting proper academic practice is important not only in itself; it is also a means of improving learning, ensuring fair assessment in higher education, and constitutes the first step toward fostering research integrity.

The article examines the phenomenon of academic integrity as a fundamental principle of the functioning of the modern higher education system. It explores the concept of academic integrity, which encompasses ethical norms, professional standards, and rules of conduct for all members of the academic community – students, lecturers, researchers, and administrators. Ethical, legal, and institutional aspects of academic integrity are analysed, emphasizing its significance for

educational quality, societal trust, and fairness within the academic environment. The article outlines various forms of academic misconduct (plagiarism, data falsification, the use of unfair advantages, etc.) and their impact on the quality of education and public trust in the outcomes of scientific and educational activities.

It is argued that the rapid expansion of higher education and the development of digital technologies heighten the risks of dishonest behaviour, which underscores the relevance of implementing educational programmes aimed at cultivating a culture of integrity. The article presents international experience with such initiatives, including online courses, trainings, role-playing activities, and ethical discussions. It is established that, within the European Educational Area, the promotion of a culture of integrity, the development of common approaches, the exchange of practices, and the enhancement of integrity governance in universities are supported by the European Network for Academic Integrity (ENAI), the ETINED platform, and the UK's Quality Assurance Agency for Higher Education (QAA). The EU regulatory framework is also analysed. The article highlights the importance of comprehensive strategies – educational programmes, institutional support, clear sanction mechanisms, and national regulatory frameworks – for developing and strengthening a culture of academic integrity in the context of contemporary challenges. It is concluded that academic integrity is a key condition for the sustainable development of educational systems and for maintaining trust in science and higher education.

Keywords: academic integrity, educational process, research, ethical principles, culture, European Educational Area.

Постановка проблеми. У складному світі зрозуміти академічну доброчесність досить непросто. Адже підходи до академічної доброчесності, що ґрунтуються на покаранні, застаріли та потребують перегляду. Тому академічна доброчесність повинна змінюватися з часом залежно від змін в освітньому середовищі. Традиційно академічна доброчесність, чесність в академічних колах або належна академічна поведінка – це деякі з дескрипторів, що використовуються для відображення невід'ємної цінності та практики, пов'язаної зі здобуттям академічної кваліфікації [Андрущенко, 2018]. Крім того, фактичні практики та ініціативи, що підвищують академічну доброчесність, пов'язану з кваліфікацією, мають багато аспектів. У своїй найпростішій формі концепцію академічної доброчесності найкраще охарактеризувати поведінкою, яка суперечить принципам доброчесності [Батарчук, 2020].

Академічна доброчесність є фундаментальним принципом, що є в основі довіри та функціонування закладів вищої освіти у всьому світі [Holden et al., 2021]; передбачає підтримку цінностей, серед яких справедливість, повага, відповідальність та чесність у всій академічній роботі [Ayodele et al., 2019]. Порушення академічної доброчесності (шахрайство, плагіат та фабрикавання) є серйозною загрозою для якості навчання та репутації закладів [Chen & Macfarlane, 2024]. Для науковців або дослідників концепція академічної доброчесності стосується методів дослідження, етики проведення досліджень,

правильного представлення даних та авторства. З негативного боку, академічна доброчесність охоплює хижацькі публікації, надмірне використання одного й того ж набору даних та сумнівні практики в управлінні студентами, практиці найму та неналежних міжособистісних стосунках [Christensen Hughes & Eaton, 2022]. Для студентів контекст академічної доброчесності стосується плагіату, шахрайства з контрактами, купівлі есе на замовлення у позаштатних авторів, використання високотехнологічних пристроїв для спілкування зі співучасниками та отримання екзаменаційних питань заздалегідь [Слободянюк, 2018] і навіть підкуп асистентів викладачів чи репетиторів за завищені оцінки чи правильні відповіді. Контекст професійного та допоміжного персоналу стосується академічної доброчесності, яка полягає у дотриманні правил вступу, точності та чесності у записі результатів та перевірці зарахованих модулів, моніторингу та підтримці систем виявлення неправомірних дій, розслідуванні повідомлень про випадки академічної неправомірної поведінки та підвищенні обізнаності шляхом проведення семінарів, розробки матеріалів та політик і процедур для сприяння доброчесності [Fishman, 2016, С. 11].

Академічна доброчесність охоплює набір етичних принципів, якими керуються студенти та викладачі в академічному середовищі. Її основні компоненти відображають чесність, довіру, справедливість, повагу та відповідальність [Cotton et al., 2024]. Ці цінності є основою університетської культури, проте їхня інтерпретація та впровадження залежать від культурних, інституційних та технологічних чинників. Толерантність до академічної неправомірної поведінки варіюється залежно від культурного контексту. В індивідуалістичних культурах, як правило, наголошується на особистій відповідальності, тоді як у колективістських суспільствах (наприклад Китай), порушення іноді можуть бути виправдані заради колективної вигоди [Striepe et al., 2023]. Це вимагає розробки культурно чутливих підходів до сприяння академічній доброчесності та розгляду світового досвіду впровадження ідей академічної доброчесності в освітній простір.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Питання академічної доброчесності активно розробляється українськими та зарубіжними науковцями. Вітчизняні науковці (В. Андрущенко [2018], І. Батарчук [2020], С. Паламар та М. Науменко [2022], О. Слободянюк [2019]) розглядають етичні та освітні аспекти та обґрунтовують недоброчесність як загрозу якості освіти й інтелектуальному потенціалу суспільства. Сучасні виклики, пов'язані з цифровою трансформацією та появою нових інструментів, відображено в дослідженнях А. Козинець [2024] та Д. Коттон (D. Cotton) і співавтори [2024].

Зарубіжний науковий дискурс має дещо розгалуженіший, міждисциплінарніший характер. На міжнародному рівні увага приділяється політикам доброчесності (А. Анохіна-Еаумеца (A. Anohina-Naumeca) та співавтори [2020]), освітнім стратегіям (М. Стріпе (M. Striepe) та співавтори [2023]), етичним аспектам наукових досліджень (Ф. Айоделе (F. Ayodele) та співавтори [2019]), а також специфіці академічної культури в окремих країнах (С. Чен (S. Chen)

та Б. Макфарлан (B. Macfarlane) [2024]; Дж. Крістенсен Хареєс (J. Christensen Hughes) та С. Ітон (S. Eaton) [2022]. Водночас, незважаючи на низку публікацій, недостатньо вивченими залишається комплексний підхід щодо вивчення доброчесності, який передбачає поєднання нормативного регулювання, освітніх стратегій, цифрових інструментів та формування культури відповідальності в академічному середовищі. А це, водночас, потребує розгляд сучасних підходів до забезпечення академічної доброчесності в різних країнах, зокрема і в країнах Європейського Союзу.

Метою статті є аналіз сучасних підходів до забезпечення академічної доброчесності в країнах Європейського Союзу, виявлення ключових тенденцій, нормативних засад і практик її реалізації, а також окреслення можливостей адаптації європейського досвіду в українській системі освіти.

Виклад основного матеріалу. Академічна доброчесність визначає обов'язок академічної спільноти засвоювати та дотримуватися етичних та професійних принципів і стандартів у навчанні, викладанні, дослідженнях, управлінні, інформаційно-просвітницькій роботі та будь-яких інших завданнях, пов'язаних з місіями вищої освіти [Паламар, Науменко, 2022]. Обов'язки та права, пов'язані з реалізацією та захистом академічної доброчесності, поширюються на всіх членів академічної спільноти і останні повинні виробити спільне розуміння цієї концепції та керуватися нею, а також передбачають залучення та розвиток культури колегіальності та солідарності, зокрема підтримки та заохочення дослідників на початку кар'єри.

Академічна доброчесність є сукупністю усталених етичних норм, що регулюють поведінку студентів в академічному середовищі. Ці норми охоплюють заборону шахрайства, фальсифікації даних, отримання несправедливих переваг та навмисне ігнорування нечесної практики. В останні роки швидке розширення вищої освіти в світі спричинило зростання кількості зареєстрованих випадків академічної нечесності. Такі інциденти підривають доброчесність академічних установ та підкреслюють необхідність розробки стратегій, що сприяють етичній поведінці [Cotton et al., 2024]. Однією з таких стратегій є впровадження освітніх програм, спеціально розроблених для покращення розуміння та інтерналізації студентами академічної доброчесності. Ці програми часто передбачають лекції, семінари та рольові ігри, метою яких є інформування студентів про академічні очікування та наслідки нечесної поведінки [Cronan et al., 2018].

Академічна доброчесність стає наріжним каменем освітньої системи, трансформуючи стосунки між студентами та викладачами в університетах. Можна з упевненістю припустити, що академічна доброчесність є принципом права, який має лежати в основі правової бази. Плагіат, мабуть, є найвідомішим видом академічної неправомірної поведінки, однак не єдиним. Академічна доброчесність охоплює широкий спектр питань, від використання несанкціонованих допоміжних засобів до використання інтелектуальної

власності інших авторів. Суб'єкти вимог щодо академічної доброчесності такі ж різноманітні: від студентів до викладачів та дослідників.

Що стосується освітнього процесу, вимоги до академічної доброчесності стосуються всіх залучених осіб, незалежно від їхнього статусу та академічних досягнень [Сопова, 2019]. Повага до академічної доброчесності не повинна розглядатися лише як традиційна нематеріальна цінність. Як доцільно зазначає М. Босковіч (M. Bošković), внаслідок академічної неправомірної поведінки «особа може користуватися несправедливими перевагами над іншими особами, які беруть участь у тому ж освітньому процесі, або незаконно використовувати досягнення інших осіб, отримуючи тим самим матеріальні чи нематеріальні вигоди» [Bošković, 2023 С. 14]. Отже, це конкретні вимоги, усталений алгоритм дій, завдяки якому суспільство може бути впевненим у якості освіти. З юридичної позиції, запобігання академічним проступкам та покарання винних мають адміністративний характер. Що стосується контролю за академічною доброчесністю, то відносини між університетом та студентами є вертикальними – «зверху вниз», де університети мають право вимагати дотримання вимог академічної доброчесності, оскільки вони несуть відповідальність за законність дипломів, які вони видають.

У всьому світі докладаються численні освітні зусилля для просування культури академічної доброчесності. У Канаді, Австралії, Великій Британії та країнах Балтії такі програми передбачають онлайн-курси, семінари, рольові ігри та обговорення етичних дилем [Слободянюк, 2019; Anohina-Naumetsa et al., 2020; Striepe, 2023]. Ці ініціативи не лише підвищують обізнаність студентів, а й активно залучають їх до процесу розробки академічної етики, тим самим підвищуючи ефективність політики доброчесності. Успішне впровадження таких програм вирішально залежить від підтримки викладачів та адміністрації, а також від існування чітких механізмів санкцій [Cronan et al., 2018]. Розвиток цифрових технологій, зокрема й штучний інтелект, привнесли ризики та нові інструменти для підтримки академічної доброчесності. З одного боку, студенти отримали більше можливостей для шахрайства та фальсифікацій (наприклад, через ChatGPT), тоді як з іншого боку, університети дедалі частіше впроваджують системи виявлення плагіату та цифрові платформи для моніторингу порушень [Козинець, 2024; Cotton et al., 2024].

Вища освіта не може бути високоякісною, сприяти розвитку суспільних цінностей і навчати наступні покоління, якщо всі суб'єкти освіти не дотримуються академічної доброчесності. Довіра до вищої освіти залежить від доброчесності. Рада Європи десятиліттями працювала над сприянням та забезпеченням якісної освіти, яка має бути вільною від корупції.

Так, у Європейському освітньому просторі діє Європейська мережа академічної доброчесності (ENAI) – асоціація, яка підтримує заклади вищої освіти у співпраці в галузі академічної доброчесності. ENAI заснована у травні 2017 року, і наразі до її складу входять 23 установи-члени з 17 країн, 11 індивідуальних прихильників та 3 афілійовані мережі. Основними цілями

ENAI є сприяння доброчесності в усій академічній спільноті (тобто в освіті, дослідженнях, етиці та інших аспектах академічного сектору), зокрема:

- співпраця у сфері досліджень та просування академічної доброчесності;
- забезпечення платформи для науковців з усіх секторів для дослідження, обміну, розвитку, співпраці та доступу до ресурсів у сфері академічної доброчесності;
- демонстрація можливостей для дослідників, викладачів та практиків взяти на себе провідну роль у сфері академічної доброчесності;
- відображення найкращих практик у управлінні академічною доброчесністю;
- організація конференцій, семінарів та інших заходів з питань академічної доброчесності;
- налагодження зв'язків та співпраці з окремими особами та організаціями, які активно проводять відповідні дослідження.

ENAI є однією з піонерських асоціацій в Європейському Союзі, що зосереджується на викладанні, дослідженнях, навчанні та поширенні інформації щодо питань, пов'язаних з доброчесністю. Завдяки залученню науковців та дослідників з різних сфер (соціологія, економіка, інформатика, біомедичні науки, медицина), ENAI вже розвинула мережі по всій Європі та за її межами, проводить інституційні, національні та міжнародні навчальні семінари та конференції з питань плагіату та академічної доброчесності. За короткий період ENAI здобула міжнародний авторитет та визнання як центральний орієнтир та експерт з питань академічної доброчесності.

Початкова діяльність ENAI фінансується проектом стратегічного партнерства Erasmus+ «Європейська мережа академічної доброчесності», метою якого є, передусім, підвищення обізнаності з питань плагіату, академічної етики, наукових цінностей та академічної доброчесності. ENAI зосереджується не лише на студентах, а й на всій академічній спільноті (професори, дослідники, постдокторанти, доктори наук, адміністративний персонал та керівництво, комітети з академічної етики тощо).

Однією з цілей закладів вищої освіти є забезпечення якості. У Великій Британії це є предметом діяльності Агентства із забезпечення якості вищої освіти (QAA), яке охоплює Хартію академічної доброчесності, що спрямована на забезпечення певного рівня стандартів та якості ЗВО стосовно академічної доброчесності, маючи на меті забезпечити орієнтир щодо процедур, які ЗВО застосовують у політиці та практиці [QAA, 2020]. Вебсайт QAA пропонує глосарій відповідних термінів, що визначає академічну доброчесність як «дотримання етичних та професійних принципів, стандартів, практик та послідовної системи цінностей для прийняття рішень та вжиття заходів в освіті, дослідженнях та науковій діяльності» [QAA, 2020]. Також надається визначення академічної неправомірної поведінки: «Будь-яка дія або спроба дії, що підриває академічну доброчесність і може призвести до несправедливої академічної переваги або невідгідного становища для будь-якого члена академічної спільноти чи суспільства загалом» [Fishman, 2016, С. 11]. Схоже,

що «академічна доброчесність» зосереджена на етиці та цінностях, тоді як «академічна неправомірна поведінка» зосереджена на незаконній академічній перевазі. Академічна неправомірна поведінка має негативну фразеологію, тоді як академічна доброчесність потенційно поєднує ненавмисні помилки з відсутністю доброчесності.

Також за ініціативи Ради Європи створено Платформу для сприяння етиці, прозорості та доброчесності (платформа ETINED), яка пропонує новий підхід, заснований на ідеї, що якісна освіта буде досягнута, а корупція ефективно подолана лише тоді, коли всі відповідні сектори суспільства повністю дотримуватимуться фундаментальних позитивних етичних принципів. Це також є логікою нової Програми найкращих практик Ради Європи у сфері сприяння академічній доброчесності. Вона створена для винагородження установ та науковців, чиє сприяння академічній доброчесності є прикладом та натхненням для інших. Кожен досвід оцінюється за шістьма критеріями: участь зацікавлених сторін, ціннісна основа, ефективність, результативність, відтворюваність та сталий розвиток. Наприклад, у 2021 році додаток «Дилема», розроблений Роттердамським університетом Еразма, обраний як найкраща практика, призначена для дослідників, зокрема тих, хто стикається з дилемами, і на основі критичного діалогу допомагає у подальшому розвитку та зміцненні власного «морального компаса».

Сьогодні академічна доброчесність охоплює широкий спектр правопорушень, який виходить за межі її загальноприйнятого тлумачення. Що ще важливіше, академічні неправомірні дії можуть завдати значної шкоди, впливаючи не лише на ЗВО, а й на суспільство загалом. Тому серед науковців поширюється занепокоєння щодо необхідності створювати окрему національну законодавчу сферу, спеціально присвячену академічній доброчесності [Anohina-Naumetsa, 2020; Bošković, 2023]. Однак варто відзначити, що кожна країна має свою унікальну правову культуру, в межах якої таке законодавство має відповідати. Так, нормативні рамки в Європі стосовно академічної доброчесності є сумішшю законодавчих та незаконодавчих механізмів. Водночас, як зазначають Дж. Гонзалес Фустер (G. Gonzalez Fuster) та С. Гутвірх (S. Gutwirth) «регулювання доброчесності досліджень та наукової неправомірної поведінки в Європі залишає відкритими численні питання щодо взаємозв'язку науки, етики та права» [Gonzalez Fuster & Gutwirth, 2016, С. 22].

Варто відзначити, що у Європейському Союзі питання академічної доброчесності регулюється Європейським кодексом поведінки щодо доброчесності досліджень, який є для європейської дослідницької спільноти основою для саморегулювання в усіх наукових та академічних дисциплінах і для всіх дослідницьких установ. У 2023 році видання Європейського кодексу поведінки щодо доброчесності досліджень було оновлено, щоб забезпечити його відповідність меті та актуальність для всіх дисциплін, нових галузей досліджень та нових дослідницьких практик. Європейська комісія визнає

Європейський кодекс поведінки основним стандартом підтримки доброчесності досліджень у всіх дослідницьких проєктах, що фінансуються ЄС.

Крім того, Європейський кодекс поведінки щодо доброчесності досліджень є моделлю для національних та інституційних кодексів поведінки, рекомендацій щодо фінансування, навчальних ініціатив та стандартів, що стосуються конкретних дисциплін. Наприклад, Європейський кодекс поведінки формує основу для детальних рекомендацій щодо відповідальної відкритої науки, розроблених проєктом ROSiE, що фінансується програмою Horizon. Так само він є в основі актуальних рекомендацій щодо сприяння відповідальному використанню генеративного штучного інтелекту в дослідженнях, розроблених Форумом Європейського дослідницького простору [Ayodele et al., 360]. Зміни у редакції 2023 року:

- відображають підвищену обізнаність щодо важливості дослідницької культури для забезпечення доброчесності досліджень та впровадження належних дослідницьких практик;

- покладають більшу відповідальність на всі зацікавлені сторони за дотримання та просування цих практик і принципів;

- враховують підвищену чутливість дослідницької спільноти до механізмів дискримінації та виключення, а також відповідальність усіх учасників за сприяння рівності, різноманітності та інклюзії;

- враховують зміни в практиці управління даними, загальний регламент про захист даних та останні події у сфері відкритої науки та оцінки досліджень.

Висновки та перспективи подальших досліджень. Таким чином, питання академічної доброчесності в Європейському освітньому просторі залишається досить актуальним та регламентується нормативними документами та рекомендаціями. Ключовими ідеями щодо академічної доброчесності в Європейському освітньому просторі є:

- академічна та дослідницька доброчесність – це різноманітна галузь досліджень, що охоплює низку підгалузей та має великий потенціал для подальших поглиблених досліджень;

- проблеми з підтримкою доброчесності однакові у всьому Європейському Союзі, однак обмін результатами досліджень, ідеями, ресурсами та успіхами за допомогою мережі на місцевому, національному та міжнародному рівнях допомагає вирішити деякі з цих проблем;

- стрімко мінливий освітній ландшафт вимагає гнучкого підходу для забезпечення того, щоб інституційні правила, політики та рекомендації щодо академічної доброчесності були актуальними, відповідними меті та доступними для студентів та викладачів;

- дії щодо забезпечення академічної доброчесності повинні враховувати доступність, а також рівність і різноманітність;

- академічна доброчесність є відповідальністю кожного, вона лежить в основі найкращої академічної та дослідницької практики, забезпечуючи

основу для інклюзивних дій, і увага не повинна зосереджуватися лише на неправомірних діях студентів та викладачів.

Література

1. Андрущенко В. Академічна недоброчесність як виклик інтелектуальній спроможності нації. *Голос України*. 2018. 20 лип. (№ 132). С. 10.
2. Батарчук І. І. Академічна доброчесність в освітньому середовищі як запорука успіху. *Студентський вісник Національного університету водного господарства та природокористування*. 2020. Вип. 1 (13). С. 127–130.
3. Козинець А. О. Напрями стратегічного управління системою академічної доброчесності в умовах цифрової трансформації освітнього середовища. *Проблеми сучасних трансформацій. Серія: економіка та управління*. 2024. № 16. <https://doi.org/10.54929/2786-5738-2024-16-04-09>.
4. Паламар С., Науменко М. Реалізація принципів академічної доброчесності як дієвий інструмент забезпечення якості вищої освіти. *Освітнологічний дискурс*. 2022. № 3–4 (38–39). <https://doi.org/10.28925/2312-5829.2022.345>.
5. Слободянюк О. До питання академічної доброчесності у вищій освіті: погляд експертів США та України. *Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології*. 2019. № 8 (92). С. 23–33.
6. Сопова К. А. Поняття та види плагіату: між правомірним запозиченням та недозволеним використанням. *Судова експертиза об'єктів інтелектуальної власності: теорія і практика*. 2019. Вип. 5. С. 42–52.
7. Anohina-Naumeca A., Birzniece, I., Odiņeca T. Students' awareness of the academic integrity policy at a Latvian university. *International Journal for Educational Integrity*. 2020. Vol. 16, No. 1. Article 12. <https://doi.org/10.1007/s40979-020-00064-4>
8. Ayodele, F. O., Yao, L., Haron, H. Promoting ethics and integrity in management academic research: Retraction initiative. *Science and Engineering Ethics*. 2019. Vol. 25. P. 357–382. <https://doi.org/10.1007/s11948-017-9941-z>
9. Bošković M. Rethinking legislation governing academic integrity in the European context. *Center for Educational Policy Studies Journal*. 2023. Vol. 13, No. 3. P. 11–32. <https://doi.org/10.26529/cepsj.1585>
10. Chen, S., Macfarlane, B. Academic integrity in China. In: Eaton S. E. (Ed.) *Second Handbook of Academic Integrity*. Springer Nature Switzerland, 2024. P. 23–29. https://doi.org/10.1007/978-3-031-54144-5_32.
11. Christensen Hughes, J., Eaton, S. E. Academic misconduct in higher education: Beyond student cheating. In: Eaton S. E., Christensen Hughes J. (Eds.) *Academic integrity in Canada: An enduring and essential challenge*. Springer International, 2022. P. 81–102.
12. Cotton, D. R., Cotton, P. A., Shipway, J. R. Chatting and cheating: Ensuring academic integrity in the era of ChatGPT. *Innovations in Education and Teaching International*. 2024. Vol. 61 (2). P. 228–239. <https://doi.org/10.1080/14703297.2023.2190148>

13. Cronan T. P., Mullins J. K., Douglas D. E. Further understanding factors that explain freshman business students' academic integrity intention and behavior: Plagiarism and sharing homework. *Journal of Business Ethics*. 2018. Vol. 147. P. 197–220. <https://doi.org/10.1007/s10551-015-2988-3>
14. Fishman, T. Academic integrity as an educational concept, concern, and movement in US institutions of higher learning. In: Bretag T. (Ed.) *Handbook of academic integrity*. 1st ed. Springer, 2016. P. 7–21.
15. Gonzalez Fuster, G., Gutwirth, S. *Promoting integrity as an integral dimension of excellence in research: D II.4 Legal analysis*. PRINTEGER, 2016. 420 p.
16. Holden, O. L., Norris, M. E., Kuhlmeier, V. A. Academic integrity in online assessment: A research review. *Frontiers in Education*. 2021. Vol. 6. Article 639814. <https://doi.org/10.3389/feduc.2021.639814>
17. Striepe, M., Thomson, S., Sefcik, L. Understanding academic integrity education: Case studies from two Australian universities. *Journal of Academic Ethics*. 2023. Vol. 21, No. 1. P. 1–17. <https://doi.org/10.1007/s10805-021-09429-x>
18. QAA. Academic Integrity Charter for UK Higher Education. 2020. URL: https://www.qaa.ac.uk/docs/qaa/about-us/academic-integrity-charter.pdf?sfrsn=93f0d181_8

References

1. Andrushchenko, V. (2018). Akademichna nedobrochesnist yak vyklyk intelektualnii spromozhnosti natsii [Academic dishonesty as a challenge to the intellectual capacity of the nation]. *Holos Ukrainy*, (132), 10 (in Ukrainian).
2. Batarchuk, I. I. (2020). Akademichna dobrochesnist v osvitnomu seredovyshchi yak zaporuka uspikhu [Academic integrity in the educational environment as a key to success]. *Studentskyi visnyk Natsionalnoho universytetu vodnoho hospodarstva ta pryrodokorystuvannia*, 1(13), 127–130 (in Ukrainian).
3. Kozynets, A. O. (2024). Napriamy stratehichnoho upravlinnia systemoiu akademichnoi dobrochesnosti v umovakh tsyfrovoy transformatsii osvitnoho seredovyshcha [Directions of strategic management of the academic integrity system in the conditions of digital transformation of the educational environment]. *Problemy suchasnykh transformatsii. Seriya: ekonomika ta upravlinnia*, (16). doi.org/10.54929/2786-5738-2024-16-04-09 (in Ukrainian).
4. Palamar, S., & Naumenko, M. (2022). Realizatsiia pryntsypiv akademichnoi dobrochesnosti yak diievyi instrument zabezpechennia yakosti vyshchoi osvity [Implementation of academic integrity principles as an effective tool for ensuring the quality of higher education]. *Osvitlohichnyi dyskurs*, 3–4 (38–39). doi.org/10.28925/2312-5829.2022.345 (in Ukrainian).
5. Slobodianiuk, O. (2019). Do pytannia akademichnoi dobrochesnosti u vyshchii osviti: pohliad ekspertiv SSHa ta Ukrainy [On academic integrity in higher education: View of experts from the USA and Ukraine]. *Pedahohichni nauky: teoriia, istoriia, innovatsiini tekhnolohii*, 8(92), 23–33 (in Ukrainian).

6. Sopova, K. A. (2019). Poniattia ta vydy plahiatu: mizh pravomirnym zapozychennyam ta nedozvolenym vykorystanniam [The concept and types of plagiarism: Between lawful borrowing and unauthorized use]. *Sudova ekspertyza ob'ektiv intelektualnoi vlasnosti: teoriia i praktyka*, (5), 42–52 (in Ukrainian).
7. Anohina-Naumeca, A., Birzniece, I., & Odineca, T. (2020). Students' awareness of the academic integrity policy at a Latvian university. *International Journal for Educational Integrity*, 16 (1), Article 12. doi.org/10.1007/s40979-020-00064-4 (in English).
8. Ayodele, F. O., Yao, L., & Haron, H. (2019). Promoting ethics and integrity in management academic research: Retraction initiative. *Science and Engineering Ethics*, 25, 357–382. doi.org/10.1007/s11948-017-9941-z (in English).
9. Bošković, M. (2023). Rethinking legislation governing academic integrity in the European context. *Center for Educational Policy Studies Journal*, 13(3), 11–32. doi.org/10.26529/cepsj.1585 (in English).
10. Chen, S., & Macfarlane, B. (2024). Academic integrity in China. In S. E. Eaton (Ed.), *Second Handbook of Academic Integrity* (pp. 23–29). Springer Nature Switzerland. doi.org/10.1007/978-3-031-54144-5_32 (in English).
11. Christensen Hughes, J., & Eaton, S. E. (2022). Academic misconduct in higher education: Beyond student cheating. In S. E. Eaton & J. Christensen Hughes (Eds.), *Academic integrity in Canada: An enduring and essential challenge* (pp. 81–102). Springer International (in English).
12. Cotton, D. R., Cotton, P. A., & Shipway, J. R. (2024). Chatting and cheating: Ensuring academic integrity in the era of ChatGPT. *Innovations in Education and Teaching International*, 61(2), 228–239. doi.org/10.1080/14703297.2023.2190148 (in English).
13. Cronan, T. P., Mullins, J. K., & Douglas, D. E. (2018). Further understanding factors that explain freshman business students' academic integrity intention and behavior: Plagiarism and sharing homework. *Journal of Business Ethics*, 147, 197–220. doi.org/10.1007/s10551-015-2988-3 (in English).
14. Fishman, T. (2016). Academic integrity as an educational concept, concern, and movement in US institutions of higher learning. In T. Bretag (Ed.), *Handbook of academic integrity* (1st ed., pp. 7–21). Springer (in English).
15. Gonzalez Fuster, G., & Gutwirth, S. (2016). Promoting integrity as an integral dimension of excellence in research: D II.4 Legal analysis. PRINTEGER (in English).
16. Holden, O. L., Norris, M. E., & Kuhlmeier, V. A. (2021). Academic integrity in online assessment: A research review. *Frontiers in Education*, 6, Article 639814. doi.org/10.3389/feduc.2021.639814 (in English).
17. Striepe, M., Thomson, S., & Sefcik, L. (2023). Understanding academic integrity education: Case studies from two Australian universities. *Journal of Academic Ethics*, 21(1), 1–17. doi.org/10.1007/s10805-021-09429-x (in English).
18. QAA. (2020). Academic Integrity Charter for UK Higher Education. Retrieved from: https://www.qaa.ac.uk/docs/qaa/about-us/academic-integrity-charter.pdf?sfvrsn=93f0d181_8 (in English).